

DE PLATE

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring, v.z.w. "DE PLATE"

Verantwoordelijke uitgever : O. VILAIN,
Rogierlaan 38, bus 11
8400 OOSTENDE

6e jaargang, nr 2, februari 1977.

FEBRUARI-ACTIVITEIT.

UITNODIGING

De Oostendse Heemkundige Kring "De Plate" heeft de eer en het genoegen U uit te nodigen op de voordracht met dia's die doorgaat op :

donderdag 24 februari 1977 om 20.30u

in de Conferentiezaal van de V.V.F. afdeling, Dr. L. Colensstraat, 6, Oostende.

Het onderwerp : STENE, LUCHTVAARTSTATIE

De spreker : Walter MAJOR.

Ons bestuurslid de heer W. Major voorstellen is water naar de zee dragen. Hoe groot zijn bekendheid met de Oostendse luchtvaartgeschiedenis is konden we opmaken uit de twee lezingen die hij ons in verband met dit onderwerp in het verleden gaf. In zijn speurtocht doorheen de luchtvaartontwikkeling in onze contreien ontdekte hij een hoop interessante gegevens over "STENE" als LUCHTVAARTSTATIE. Het is dat onderwerp dat hij in woord en beeld voor ons zal brengen.

Zoals altijd is de toegang kosteloos en vrij, ook voor niet leden.

J.B. D.

DE JAARLIJKSE VEILING.

Voor de vijfde maal heeft de jaarlijkse veiling van De Plate in intieme kring plaatsgehad. De belangstelling was zeer groot. Voor de afwezigen hebben we een paar prijzen genoteerd :

- Maatschappijbord Sint-Sebastiaan (XIXe eeuw) :	1.000 F.
- "Oostende onder de Duitse bezetting 1914-18" door
A. Elleboudt en G. Lefèvre :	1.000 F.
- "Oostende à la main" door E. Bochart :	800 F.
- "Vlaamsche zeevisscherij" door E. Despot :	500 F.
- Delen 6, 7 en 8 van de folklore-reeks Ary Sleeks samen	1.000 F.

O.V.

JAMES ENSOR.

Op het einde van 1976 scheen de Nederlandse editie van het rijk geïllustreerde werk van James Ensor door John David FARMER, met medewerking van Frank Patrick EDEBAU. De Nederlandse vertaling is van Bab Westerveld. De hoofdstukken : "James Ensor en Oostende - James Ensor en de kunst van zijn tijd - Bibliografie - Biografie" zijn klaar en duidelijk en zeker niet te verwaarlozen voor eender wie een degelijke monografie over Ensor wil bezitten. De 113 reproducties maken het boek geschikt zowel voor de kustliefhebbers als voor de onderwijsinstellingen. Uitgave Landshoff (Amsterdam) : 533 F.

O.V.

VERBETERING.

In ons vorig nummer deelden we mede dat het tweedelig werk over de Vlaamse Zeevisserij door G. en R. Desnerck 3.900 F. kost. Dit is natuurlijk een vergissing. Men dient te lezen : 2.900 F.

O.V.

WEETJE OVER AMBTELIJKE TAAL IN ONZE STRKEN ...

In een artikel, getiteld : "Die Einführung des Niederländischen als amtliche Sprache im 13. Jahrhundert" laat de bekende, trouwens streekgenoot Dr. M. Gysseling zien hoe snel het gebruik van het Nederlands als ambtelijke taal (naast of in plaats van het Latijn of, in sommige gewesten, het Frans) zich in luttele tientallen jaren na ca. 1250 heeft verbreid over een gebied dat grofweg de plaatsen Oostende, Oudenaarde, Geraardsbergen, Brussel, Mechelen, Breda, Dordrecht en Den Haag omsluit. Gysselings studie is inmiddels ook in het Nederlands verschenen in de "Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde", 1971, blz. 27-35, onder de titel : "De invoering van het Nederlands in ambtelijke bescheiden in de 13e eeuw". Interessant voor liefhebbers !

E. Smissaert

LEFFINGE.

De uitgeverij Familia et Patria, Kortemarkstraat 26, 8120 HANDZAME, heeft zojuist een fotografische herdruk van het boek van K. DE VOS : "Geschiedkundige schets van de gemeente Leffinge" op de markt gebracht. Prijs : 700 F. (Familia et Patria, Handzame, rek. nr 000-0122364-47).

O.V.

VRAAG EN ANTWOORD.

Verleden maand kondigden wij aan dat wij een nieuwe rubriek "Vraag en antwoord" in ons tijdschrift zouden openen.

Reeds één vraag vergezeld van een uitvoerige brief kwam in ons bezit. De vraag heeft betrekking op de Soldatenberg. Wij zullen in ons maart-nummer aan ons lid A. Verburgh pogen voldoening te schenken.

O.V.

ENIGE GEGEVENS OVER ANTOINE DUJARDIN, ARCHITECT TE OOSTENDE. (1)

Na Alban CHAMBON was Antoine DUJARDIN ongetwijfeld de meest markante architect van Oostende-Belle-Epoque. Kreeg hij nooit opdrachten van dergelijk belang toegespeeld als zijn Frans-Belgische collega, in de kwantiteit is alleen de -naar mijn gevoel- zwakkere Charles PIL hem voor. DUJARDIN was de "gepatenteerde" architect van de luxe-villa's op het westelijk deel der Zeedijk en de aanpalende straten.

Zijn creativiteit bleef, zoals bij zijn meeste collega's, beperkt tot de gevels, waarachter doorgaans het klassieke plan met gang en trappenhuis aan de ene, en een enfilade van twee of drie kamers aan de andere zijde schuilging. Antoine DUJARDIN's gevels zijn in een zeer persoonlijke en dus gemakkelijk herkenbare stijl gebouwd : we kunnen spreken van een typische DUJARDIN-vormtaal. Zo gebruikte hij systematisch een afwisseling van donkere en lichte natuursteenbanden in de blinde gevelpartijen ; zijn voorkeur ging duidelijk uit naar natuursteen voor de gevels. Minder gebruikte hij baksteen of geglazuurd tegelwerk. DUJARDIN ging blijkbaar fier over zijn prestaties : hij liet niet na zijn huizen te signeren. Dit gebeurde door zijn naam in calligrafie te laten beitelen in het arduin van de voorgevelbasementen.

DUJARDIN was reeds in 1885 werkzaam te Oostende : in dat jaar exposeerde hij immers een maquette en de plannen van een villa in aanbouw op de Zeedijk te Oostende (Driejaarlijks Salon 1885, Antwerpen). Dit laat ons toe zijn geboortesatum ca. 1860 te situeren. Zo is DUJARDIN een kunstenaar van ENSOR's en Emile SPILLIAERT's generatie. Het was dan ook met genoemde twee kunstschilders dat DUJARDIN in januari 1894 de "Cercle des Beaux-Arts d'Ostende" stichtte. Ook Henri PERMEKE, Adolphe DEPAUW, Jean GOBIN, Felix BUELENS... waren lid van de kring. Hun doelstellingen : eindelijk eens ernstig werk maken van het tentoonstellingsleven tijdens het Oostendse hoogseizoen. DUJARDIN was de voorzitter, Ensor de vice-voorzitter en Emile Spilliaert de secretaris van het comité dat hun eerste Salon organiseerde. Voor hun eerste expositie, die al in de zomer van '94 doorging, stond DELBOUILLE een perceel grond dicht bij het Kursaal gelegen, af. Daarop bouwde HUBERT een tentoonstellingspaviljoen waarvoor DUJARDIN de plannen leverde. Het gebouwtje, al gauw een "bonbondoos" genoemd, werd in de binnen- en buitenlandse vakpers unaniem geprezen en tijdens zijn bezoek aan het Salon op 17 juli 1894, was het Koning Léopold II die persoonlijk DUJARDIN feliciteerde met de constructie.

DUJARDIN was ook de feestdecorateur van het Kursaal dat toen zijn hoogtepunten kende : voor de "Grande Kermesse Universelle 1894", een liefdadigheidsfeest ingericht door de high-life van de stad, bouwde hij de grote rotonde van het Kursaal om tot een "Spaans straatje" en een "Egyptisch straatje" in de welke talrijke verkoopstanden waren ingericht. In de kelders verwezenlijkte hij een sprookjesachtig "Azuurpaleis". Het was een echte droom en de journalist van "La Saison d'Ostende" had toen ook een onstelpbare adjectievenvloed nodig om die droom te beschrijven. Voor het grootse Liefdadigheidsbal van 1895 toverde DUJARDIN de rotonde om in de Grote Markt te Oostende anno 1641.

(1) Antoine-Henri-Joseph DUJARDIN werd geboren te Luik op 29 april 1848 en woonde in zijn Oostendse periode Van Iseghemlaan, 119.

Het merendeel van DUJARDIN's huizen te Oostende, zoals het "Casino de la Scala" is al lang verdwenen en vergeten. Het mag een wonder heten dat vandaag nog enkele van zijn villa's rechtstaan : wat twee verschrikkelijke oorlogen intact lieten, wordt tegenwoordig maar al te graag met de grond gelijk gemaakt door enige locale cultuurbarbaren.

Van de nog bestaande constructies noemen we eerst de "Villa Fernand", beter gekend als de "Crèche Louise-Marie" (Londenstraat), met haar in het oog springende diep-rode baksteengevel die opgevolgd wordt door geglazuurd ceramiek en Napoléon III-achtige versieringselementen rond de opschriften boven het ingangsportaal. De Parijsstraat stond praktisch geheel op zijn naam. Daarvan blijven alleen nog de nummers 3 (Villa Betty), 5 & 7 over. Let hier eens op de signaturen in de gevelbasementen die soms bijna onder het niveau van het voetpad verwijzen : nadat de huizen gebouwd werden werd het straatniveau hier omhooggebracht! Om de hoek staat nog het huis Koningstraat 75, eveneens van DUJARDIN. De voorgevel is echter afschuwelijk gecementeerd en alleen de signatuur verraadt hier nog de naam van de bouwmeester.

Het quasi intact gebleven grote hoekhuis Westhelling Kursaal - Van Iseghemlaan draagt ook DUJARDIN's signatuur. In deze zeer dynamische façade liet de bouwmeester Italiaanse architectuurelementen een grote rol spelen bij het verticaal oplossen van het gevelbeeld : onderbroken segmentfrontons op de erkers van het tweede verdiep, waaruit de raamstijlen van het hoger verdiep schijnen uit te stijgen ; een forse kroonlijst (dakgoot !) werkt dan weer horizontaliserend, maar de driehoekfrontons op de mansardevensters en de koepelachtige bekroning van het hoekgedeelte neutraliseren dit effect dan weer. Het huis was bedoeld om onbeschilderd te laten.

Prachtig was ook zijn verwezenlijking IJzerstraat 22 : hier speelde hij grijsge schilderde baksteen (besparingsmaatregel i.p.v. natuursteen) uit tegen donkergrijze natuursteen. De gelijkvloers bestaan echter uit zwaar, ruw bossagewerk van een nog donkerder kleur. Ook hier een erker, en wel op het verdiep in de middelste der drie traveeën. De storende bijbouwen bovenop zouden DUJARDIN zeker mishagen : ze doen de evenwichtige berekening van het gevelbeeld totaal te niet. De Kembergstraat telt ook enkele DUNARDINVILLA's : nr 8, waarvan mij alleen het basement nog oorspronkelijk lijkt, nr 30 ("Citta House") en 32 ("Villa Tabora").

Op de dijk stonden natuurlijk zijn mooiste, rijkste villa's. Tot in 1975 bleven er nog vier over. Dit jaar nu werd er daar één van gesloopt... Onbegrijpelijk. De drie resterende zijn de nrs 83, 84 en 88, die gelukkig goed onderhouden worden. De nrs 83-84 (Villa Yvonne & Villa Simone) vormen boeiend vergelijkingsmateriaal daar ze naast elkaar gelegen zijn en tamelijk goed bewaard bleven, op enkele onbelangrijke modernisaties na. Men merke op hoe beide villa's op een sobere renaissance vormentaal teruggaan en toch zo verschillend zijn : zo gaat de topgevel van Villa Simone terug op die van het Antwerps stadhuis (Florisstijl) terwijl die van Villa Yvonne door zijn cirkelmotieven meer aansluit bij Duitse voorbeelden. Een vreemd element daarbij is dan de niet-dragende kandelaberzuil in de top. In beide gevallen maakte DUJARDIN een duidelijk onderscheid tussen de travee met topgevel (met de kamers erachter) en de travee zonder topgevel (met trappenhuis achter) : deze laatste kreeg veel minder aandacht. Ook de vensters van beide villa's werden verschillend afgedekt : 83 kreeg platte korfbogen, 84 platte afdekkingen.

Alles samen was DUJARDIN een typisch vertegenwoordiger van de "Tweede Eclectische Periode" uit de 19e eeuwse Belgische architectuurgeschiedenis. Van deze stijl bood Oostende een ongemeen rijke staalkaart. Concreet op Antoine DUJARDIN toegepast betekent dit dat hij zijn villa's niet optrok in één welbepaalde coherente neo-stijl (neo-Romaans, -Gotisch, -Barok, -Rococo) of in een exotische stijl (Zwitsers, Russisch, Chinees, Indisch...), maar wel in een academische mengelstijl waarin de beste elementen der Italiaanse, Duitse en Vlaamse renaissance en de Napoléon III-stijl tot een geheel eigen bouwkundige taal waren verwerkt. Reminiscenties naar andere stijlen zijn er bijna niet in de resterende gebouwen. Toch valt het zuiver Romaans venster boven de ingang deur van Parijsstraat 5 op. Het ware een mooie zaak enige exemplaren van de DUJARDIN-architectuur voor de toekomst veilig te stellen.

Norbert Hostyn

- - - - -

DE KAPELLESTRAAT.

De brochure "Wandel en winkel in Oostende" van onze konfrater Omer Vilain is zeker het bezitten waard. Het eerste exemplaar werd mij omgekeerd in de handen gestopt en ik vroeg me af wat die twee ferme vrouwenborsten, die op de kaft getekend waren, te betekenen hadden. Mijn vergissing. Sorry, het is een hart.

Bij lezing kwam de oude Kapellestraat weer te voorschijn, maar ik miste wel iets. Dat was de zondagsparade van de jongelui in de voormiddag. Ik spreek over de jaren 30.

In de lente en het najaar, wanneer er geen zomerdrukke heerste in de Kapellestraat, kwamen hier de bakvisjes en de halfstarken samen. Langzaam dweilden ze de straat af tussen de Grote Markt en de Jozef II-straat. De ganse voormiddag trokken kleine groepjes heen en weer, de meisjes gearmd, de jongens in hun zog ... De meesten hoorden tot wat men noemt "de middenklasse" : winkeldochters, dactylos, studenten en jonge bedienden. Men kon de inventaris opmaken van hetgeen Oostende bezat aan presentabele huwbare meisjes. De jongens die hen achterna zaten werden bedacht met de naam "dreggers".

Hier werden de rendez-voutjes gepland voor de namiddag : cinema ? Laiterie-tje ? Terrasse ?

In ieder geval : de zondagvoormiddag behoorde de Kapellestraat aan de vrijende jeugd.

In de opsomming van de drukkers uit deze straat mis ik de drukker Tempère. Nu hoor ik de vriend Omer al zeggen dat de ingang deur van het hoekhuis uitgaf in de Ooststraat en daar zijn nummer bezat. Dat zal wel zo geweest zijn maar de winkel deur vormde de hoek van de Kapellestraat en zo nauw mag men ook niet kijken.

Richard Verbanck

Nota van de Redactie : De brochure over de Kapellestraat is gratis te verkrijgen bij de handelaars van die straat.

Z E E A G A T E N

\$

"La mer a bercé mon coeur pour la vie"
(Ch. Trenet)

I

Havenlichten gloren
maar die glorie is mij eender
De zee is geschubd
een patrijspoort ziet uit
op een wilde sterrenvlucht
Groet de tekens
zij gaan aan u voorbij
alleen de echo blijft ...

2

Zondagavond. De zee ziet rood
en purper in haar pijlpunt
Ik wandel tussen de meeuwen
een Indiër kijkt me aan
en glimlacht.
De wind speelt blindemannetje
De blauwe bergen worden dalen
als de nacht begint te ademen
De zon staat in de kreeft
een boomblad beeft.

3

De golfbrekers van mijn jeugd
waar ik keer op keer uitgleed
waar ik zeesterren plukte
en krabben knepen in mijn tenen
en ik snoof de geur van algen
De duinen van mijn jeugd
wuiwende sierlijke helmvingers
oorlogsbunkers, verloren nesten
onzichtbare geliefden
konijnen verborgen in hun holen
De stranden van mijn jeugd
die ik met weke handen achterhaal
door te spelen met de taal
het spel dat toen wij speelden :
eenvoud door de weelde.

Roger Devriendt

Overgenomen met toestemming uit 'Nieuwe Stemmen'. Literair maandschrift,
jg 31, nr 6, juni 1975, blz. 166-167.

"Bijna geene Europeesche natie was er die niet eens of meermalen in de verschillende bezettingen die naar Oostende, hetzij voor of in de beroerten gezonden werden, vertegenwoordigd werd (...) Gedurende de Driejarige Belegering telde men soms te Oostende niet minder dan vijf natiën te gelijk : Nederlanders, Franschen, Engelschen, Duitschers en Zwitsers. Bij den aanvang van het beleg, op 6 juli 1601, was er in de vesting een garnizoen van ruim 4500 man, van allerlei natiën, waarvan ongeveer 1/3 Nederlanders, 1/3 Engelschen en 1/3 Franschen en Duitschers (...) Wat de Duitschers en Zwitsers betreft, die waren huurlingen, die alle partijen dienden en onder alle vaandels plaats namen, als men ze maar goed betaalde". Aldus Edward Vlietinck, in "Het Oude Oostende en zijne Driejarige Belegering (1601-1604)", blz. 292.-(1)

Avonturiers zijn inderdaad van alle tijden en landen. In haar proefschrift "Bohemen en de Nederlanden in de Zestiende eeuw" (Leiden, Universitaire Pers, 1975) handelt Marianne E.H.N. Mout terloops (blz. 45-47) over enkele Moravische edellieden, die als soldaten van fortuin carrière maakten in het Staatse leger in het laatste kwart van de zestiende eeuw. Verreweg de merkwaardigste loopbaan had Petr Sedlnicky van Choltice.

(...) Zijn naam was voor de Hollandse schrijvers veel te moeilijk en werd verbasterd tot Sedlinsko, Sidnisky, Sedenitzky, Sednisk enzovoort, onder welke benamingen wij hem in de archieven vinden.

(...) In juli 1584 werd Sedlnicky benoemd tot "superintendent van de wapenen en oorlochsvolk" (d.w.z. garnizoenscommandant) van Gent. Dat duurde echter niet lang, want Gent ging enige maanden later alweer verloren. In 1586 werd hij onderbewelhebber van het Leger in Friesland en de rechterhand van Willem Lodewijk van Nassau (...)

Drie jaar later benoemde Prins Maurits hem tot sergeant-majoor-generaal (of wachtmeester-generaal van het gehele leger. Dit was een zeer belangrijke functie, misschien te vergelijken met die van chef van de generale staf in een modern leger (...)) Als één der hoogst geplaatsten had Sedlnicky veel contact met Maurits en werd ook betrokken bij de hervormingen in het leger. In 1595 werden er op verlangen van Maurits in de winterkwartieren exercities gehouden onder toezicht van Sedlnicky, die met enkele sergeant-majours inspectiereizen langs de legerplaatsen ondernam. Hij speelde ook een rol bij de recrutering en fouragering, en commandeerde soms bij afwezigheid van Maurits het leger te velde.

Hij werd gewond bij het beleg van Geertruidenberg en maakte de slag bij Nieuwpoort (1600) mee. In 1601 bracht hij Oostende in staat van verdediging.

(1) De fotografische herdruk van dit werk is te koop in het Heemkundig Museum (prijs : 950 F.)

"NORTHLAAN".

Al wandelend naar Mariakerke viel me deze naam op ... Wie was North ?

Geboren te Engeland in 1841 - graafschap Sussex - bezat hij als jongeling geen cent, vertrok uit zijn streek en werkte als mechanicien in Engeland en Amerika. Tijdens de Chili-oorlog kreeg hij kontakten met de nitraatmijnen in Peru, waar men hem al vlug de "Koning der nitraten" noemde.

Met zijn eerste winsten kocht hij akties bij elektrische treinmaatschappijen.

Hij kweekte als liefhebber een uitstekend renpaardenstal (een der eerste van Engeland) en was in alles geïnteresseerd waar hij financiën in zag : de beurs, moderne industrieën, overzeese gebieden (hij noemde Congo "de poëzie van zijn leven"). Hij vestigde zich in het kasteel d'Eltham (bij Londen) waar hij een verzameling aanlegde. Zijn schildrijengalerij is zeer bekend en onze Belgische schilders en beeldhouwers vonden in hem een beschermer. Hij was tevens een groot liefhebber van gesculpteerd ivoor en kwam in betrekking, door zijn initiatieven, met de hoge wereld van toen.

Te Londen gaven de vrijwilligers van de Chili-oorlog hem de eretitel van Colonel van hun regiment, een titel die hij van dan af steeds zou dragen.

Zijn mildheid was zeer bekend, tijdens de expositie te Antwerpen, noemde de Congolezen hem "L'homme à la main ouverte", hij vergat nooit zijn eigen afkomst.

In België stichtte hij een cementfabriek te Beerse (cement North) met zijn vriend Alexis Mols. Hij kocht in september 1895 alle duinen tussen het koninklijk chalet en Mariakerke-bad (hotel du Kursaal) van de Belgische Staat, bouwde er het "Hotel North", dat later bij zijn dood overging naar de "Compagnie des Wagon-lits" om definitief van naam te veranderen in "Royal Palace Hotel" (en later overging in de handen van "Compagnie des Grands Hotels"). Hij urbaniseerde gans zijn gekochte gronden en voorzag er mooie "avenues", "squares" met mooie beplantingen (nu het ASO-plein), kortom een aangename omgeving. Hij ontwierp de Northlaan die een rechtstreekse verbinding moest geven tussen Mariakerke-Bad en de bossen van Gistel. Deze laan zou afgezoomd worden met bomen die schaduw zouden werpen op de mensen die de uitstap wilden doen in hun open karossen. (Het zou gelijkenis moeten vertonen met de laan die Folkestone met Hythe verbindt). Hij propageerde zijn wijk die hij zelf "North City" noemde en lokte publiek aan uit gans Europa "en ook uit andere werelddelen). Zij noemden het echter "Plage North". De duinen "Albertus" en het strand aldaar werden druk bezocht. Niets was hem te veel, hij vroeg het peterschap van de koning voor zijn zeer speciale feesten die deze van Oostende overtroefden.

Colonel North stierf te Londen op 55-jarige leeftijd, bij het voorzitten van een vergadering van zijn maatschappijdirecteuren. Hij werd begraven te Eltham in intimitéit, maar langs de weg stonden meer dan 25.000 mensen. Baron Wethnal, Belgisch minister te Londen, vertegenwoordigde er de Koning. Zes wagens vol bloemen volgde de stoet. Zijn naaste familie waren : zijn vrouw, twee zonen en een dochter en een broer. Hij liet hen meer dan 200 miljoen na.

Met deze korte uiteenzetting heb ik een korte levenschets van een belangrijk figuur willen geven, die een zeer grondige studie waard is en natuurlijk belangrijk is voor de geschiedenis van Mariakerke.

VLAANDERENSTRAAT 17

(Foto uit het archief van de heer Marc Dubois Architect te middelkerke)

Kijk eens in de Vlaanderenstraat...

Aan de oostkant van het brede gedeelte van de Vlaanderenstraat, het voorlaatste huis naar de Langestraat toe, staat een merkwaardige huisgevel. Merkwaardig om zijn rozig gekleurde steen, maar nog meer om zijn in scheepsboeg uitgewerkt balkon, dat aan architect Horta of aan Jugendstil doet denken.

De architect van dit eigenaardig smal gebouw was Theobald Van Hille. Hij overleed te Oostende op 23 december 1937 in de ouderdom van 81 jaar. Hij was gehuwd met Jeanne Collier en woonde in de Sebastiaanstraat nr.5.

Destijds was hij eigenaar van het "Hotel du Lion d'Or" op de hoek van de Sebastiaanstraat en het Wapenplein, hotel dat hij tot winkel en woonruimte liet ombouwen.

De plannen van de kiosk op de Grote Markt in 1895 opgericht waren ook aan zijn speelse creativiteit ontsproten.

ZANTEN UIT BREDENE (DORP).

Volksliederen zijn een vorm van folklore : een z.g. naamloos gezang dat door de traditie bleef bewaard en niets met kunstliederen te maken heeft. Zij komen steeds voor in een natuurlijk milieu van een volksgroep : dorp of gehucht, kindermilieu ... wat vandaag de dag zeer zeldzaam is geworden door ons intens verkeer en de verscheidene media.

Daarom deze eerste publikatie van liederen en rijmpjes, door ons genoteerd tussen 1930 en 1940. Wellicht kan dit bij velen aangename herinneringen oproepen.

Wegens technische moeilijkheden geven wij hier slechts de tekst weer. In die liedjes is zingen en voordragen gemengd. Er is zelfs méér tekst dan melodie. Zo kan één melodie verschillende teksten krijgen in onze gemeente, zelfs op het dorp alleen. Verschillen van tekst kunnen ook voorkomen in de streek, in ons land, of zelfs erbuiten.

Wij hebben de uitspraakfouten trouw genoteerd en, waar het dialect voorkwam, is het zo opgetekend. Opmerkelijk is dat een zin in dialectvorm soms wordt afgewisseld met een of meerdere zinnen in ABN.

De muziek noteren volgens het gehoor is een moeilijke zaak. Wij menen echter daarin te zijn geslaagd met eigen muziekinstrument. Wij hebben die liedjes herhaalde keren zelf gezongen en de notering gekontrolleerd door ze zelf instrumentaal te begeleiden. Deze muziek is, zoals bij alle volksliederen, in eenvoudige vorm en met beperkte stemomvang uit te voeren. Meestal zijn er duidelijke intervallen. Ook het ritme is eenvoudig, maar vaak snel. Het zijn meestal stroofjes met verschillende koupletten op dezelfde wijze gezongen ; soms met refrein dat niet gezongen wordt.

I. Liedjes en rijmpjes rond Sint-Maarten.

Het feest van deze kindervriend op 11 november wordt op Bredene niet gevierd. Hij deelt geen geschenken uit. En toch moet hij niet onderdoen inzake liedjes en rijmpjes ten opzichte van zijn kollega Sint-Niklaas. Getuigt hiervan wat volgt :

Sinte-Maartensliedje

Op Sinte Moartenavend
de torre gieng mee no Gent
En om me moeder koeken bakt
'k zittn zo geirn omtrent
'k zittn al in 'noeksje
'k zittn al oender tafel
krêgn e broksje wafel
'k zittn al oender de zoldertrap
en krêgn e groatn appel i me zak.

Dit werd opgetekend in 1935 te Bredene-Dorp. De vrouw die het zong was toen 42 jaar en was geboren te Steenkerke. Dit lied kan worden beschouwd als een variante op de melodie van een nieuwjaarslied dat wij verder vermelden.

Rijmpjes op Sinte Maarten

Sinte-Moartenavend
tvoart e bootj in d'haven
vul beloan mê koekn en toartn
ter êre van sinte moarten

Dit werd opgetekend in 1939 ; alle kinderen zongen het.

Sinte-Moarten, Sinte-Moarten komd alier
ij is in z'n blôte armen
ij zou zich geirne warmen
ij kroop al oender de stove
daar kreeg ij een poke
ij kroop al oender de zoldertrap
daar kreeg ij een schotel pap
ij kroop al oender de tafel
daar kreeg ij een wafel
ij kroop al oender de zwienebak
daar kreeg ij e schop in ze gat

Dit werd genoteerd in 1939 van een jongen van 9 jaar die het van zijn moeder had geleerd. Het werd algemeen op de Vuurtorenwijk gezongen.

Sinte moartenavnt, sinte moartenavnt
kzaatn al oender de tafel
krêgn doar e wafel
kzaatn al oender de stove
krêgn doar e poke
kzaatn al oender de trap
krêgn doar e pap
kzaatn al oender de zwienebak
krêgn doar e schop i me gat

Dit werd opgetekend in 1939. H. had het van zijn vader geleerd die van Oostende afkomstig was.

In het liedje en in de rijmptjes ontbreken nergens de koeken en taarten, wafels, pap en appels : al wat van de weldoener is te verwachten. Doch de diepe grond daarvan ligt elders. Wij moeten die zoeken in de oude joelfeesten van het jaareinde, met zijn feestelijk smullen.

Wat echter het meest opvalt, is de angst, de schrik die telkens terugkomt : "ik zit in een hoek-onder de tafel gekropen-onder de stoof-onder de trap-onder de zwijnebak (een omgekeerde natuurlijk). Dat hij een poke krijgt, dat hij kou heeft en zich gaarne wil verwarmen, dat hij een schop krijgt : wijst op treiteren en pesten. Hierbij kunnen wij nog vermelden dat het in de jaren 1930-1940 ook de gewoonte was om 's avonds, in den donkeren, de meisjes en kleine jongens bang te maken op straat, door ze na te roepen "Sinte-Moarten, Sinte-Moarten, Ruttepetut".

Zitten de diepere wortels van dit alles soms in de duisternis van het lange verleden, wanneer de geheime boze geesten van zich lieten horen in de donkere winteravonden ?

Karel Clybouw

EEN DEGELIJKE STUDIE OVER DE PANSE VISSERSTAAL.

In december 1976 is bij Van In (Lier) verschenen : "Bijdrage tot de studie van de visserstaal te De Panne" (103 blz., 225 F.) door Freddy L. Rigaux. Het is nr 10 - 1976 uit de Heembibliotheek "Bachten de Kupe" en een voortreffelijk werk dat, sober en praktisch voorgesteld, de aandacht van iedere taalliefhebber verdient.

De auteur, geboren 1944 in De Panne uit een vissersfamilie, is licenciatat vertaler. Hij promoveerde in Antwerpen (RUCA) op het proefschrift : "Beitrag zur Fachsprache der Heringsverarbeitung" en volgde een paar semesters Germanistik aan de universiteit van Münster (Westfalen).

In een korte inleiding herinnert F. Rigaux even aan de bloei (vóór 1914) van de Panse visserij en aan het verval ervan na W.O. I (doordat er tenslotte geen schuilhaven kwam). De kern van de vloot week uit naar Nieuwpoort en Oostende.

Om de met verdwijning bedreigde woorden en uitdrukkingen van de visserstaal "voor het nageslacht te bewaren" heeft F. Rigaux die woordenlijst aangelegd. De beknopte maar uitstekende studie omvat iets meer dan 700 lemmata, alfabetisch gerangschikt en, waar het pas geeft, naar hun herkomst of (voor planten en dieren) met de wetenschappelijke benaming verklaard. Bovendien wordt elk woord vergeleken met het reusachtig "Woordenboek der Nederlandsche Taal" ('s Gravenhage, 1882-), voor het onvoltooide deel daarvan met de grote "van Dale" en verder met "de twee standaardwerken van de visserij aan de Vlaamse kust", nl. "Onze zeilvischsloepen", Antwerpen 1920 en "Verklarende vakwoordenlijst van de zeevisscherij", Leuven 1931, beide door Frans BLY. Sporadisch wordt er ook verwezen naar De Bo's Westvlaams Idioticon en Gezelles Loquela.

F. Rigaux heeft zich vakkundig gedocumenteerd en authentieke bronnen geraadpleegd : hij heeft nl. jaren lang talloze gesprekken gevoerd met een zestigtal geboren en getogen Pannenaars. Bovendien heeft hij de uitspraak van de woorden opgetekend uit de mond van acht autochtone zeebonken, allen geboren vóór 1900. Wat het wetenschappelijk karakter van het werk onderstreept, is de precieze aanduiding van de dialectuitspraak achter ieder lemma -in de algemeen Nederlandse vorm gespeld - waarbij zorgvuldig het systeem van de Association phonétique internationale gebruikt wordt. Dat doelmatig fonetisch schrift wordt in de meeste wetenschappelijke publicaties toegepast en werd o.m. aangewend door Prof. E. Blancquaert in zijn overbekende "Practische uitspraakleer van de Nederlandse taal" (De Sikkel, Antwerpen) en door dezelfde en Prof. W. Péé in "Dialectatlas van West-Vlaanderen en Fransch-Vlaanderen" (De Sikkel, Antwerpen, 1946).

Ieder die deze studie over de Panse visserstaal ter hand neemt, zal het doodjammer vinden dat in het Oostends woordenboek (=O.W.) het overvloedige woordenmateriaal niet volgens dezelfde methode verklaard en met dezelfde fonetische code weergegeven werd.

F. Rigaux heeft zijn tekst met 7 (oude) interessante foto's en 2 tekeningen geïllustreerd. Achteraan tenslotte heeft hij 150 bijnamen en 2 vissersliedjes afgedrukt. Het is een genoegen in die woordenlijst, waarin ook volksdeuntjes en weerspreuken zijn opgenomen, te grasduinen. Met plezier begroet je "Oostendse bekenden" zoals : boezeroen, bruintje, krabbekoker, malfijt, puddok. Dat laatste heb ik in mijn jeugd vaak gehoord als synoniem van "liere", vooral in de uitdrukking : iets in je puddok slaan.

Onder de zuiver technische termen zijn sommige aan het Frans ontleend o.a. flèche, gabier, kapiejo, koppage, majon, mannegoot, meerlaan, paljas, parade, relâche, taljevang, trullie, vievers. Geen van die woorden domden voor in het O.W.

Zoals in alle dialecten treft ons hier ook het kleurrijke, het plastische, het brutaal rake van vele benamingen, bv. horlogeslinger (=katrog), inktstrijter (=inktvis, Oostends : intespuger), kapucijntjes (=klippen aan de zuidwestkust van IJsland), karrewiel (=maanring), lokketetten (=zeeanemonen), marionetten (=bliksemflitsen), paljas (=jonge haring), panekazak (=grote mantelmeeuw), papzak (=een zekere strandkrab), paradijs (=vissershaven van Calais), pennelikker (=een zekere ster), portemonneetje (een platschelp), stinkaard (=soort van kabeljauw). Ook die woorden vinden we niet in O.W.

Ongenaadig zijn de spotnamen voor vissers en hun boot : duinezal, jampot, kroet, mestkarre, padde, pekketerre, puzzeschijter, schijtkot.

We stoten ook op varianten t.o.v. het Oostends : milte (Oost. : melksje), zwem of kalle (Oost. : kelle), tietot (Oost. : tietoter, tetoter), smoel (=vlak, effen, kalm) b.v. een smoel zeetje (O.W. : smoelwoater).

Is die belangwekkende studie van Freddy L. Rigaux beperkt van omvang, om de vlijt, de zorg, de nauwkeurigheid waarmee hij te werk is gegaan, is zijn bijdrage -overigens in keurig Nederlands gesteld - een model.

G. Billiet.

HERINNERINGEN AAN OOSTENDE ANNO 1908.

Fernand Crommelynck (1886-1970) behoort tot de voornaamste toneel-schrijvers van de twintigste eeuw. De Frans-Belgische auteur van "Le cocu magnifique" was ook journalist en kroniekschrijver. Van 4 juli tot 26 september 1908 verschenen onder initialen 43 artikels van zijn hand in het liberale, koningsgezinde weekblad "Le Carillon" over het Oostende van de Belle-Époque. Zo handelde hij over de Zeewijding, L. Spilliaert, Oostende-Kermis, Oostende-Gouden Poort, Oostende-Kunstcentrum, de baden, enz. Alle bijdragen werden gebundeld en uitgegeven door J. Moulin onder de titel : "Textes inconnus et peu connus de Fernand Crommelynck. Etude critique et littéraire". Bruxelles, Palais des Académies, 1974, 25X16cm, XXV-331 blz. (Académie Royale de Langue et de Littérature Françaises). Aanbevolen ! Prijs : 320 F.

E. Smissaert

EEN "FREUDIAANSE" MOP IN VERBAND MET OOSTENDE.

In zijn werk "Der Witz und seine Beziehung zum Unbewussten" haalt Sigmund Freud volgende mop aan :
"Een bedelaar vraagt zijn weldoener, een baron, geld voor een reis naar met verblijf te Oostende : zijn dokter had hem zeebaden aangeraden voor zijn gezondheid. De baron meent dat Oostende een zeer dure badplaats is en oppert dat een zeekuur in een minder dure badplaats even doelmatig zal zijn. Hierop antwoordt de schooier dat hij persoonlijk niets te duur vindt wanneer het om zijn gezondheid gaat..."

J.H. K.

JAARVERSLAG 1976 VAN "DE PLATE", v.z.w.

1. Bestuur

Maakten deel uit van het bestuur op 31 december 1976 :

de heer A. Van Iseghem voorzitter
de heer O. Vilain ondervoorzitter
de heer J. Dreesen secretaris
de heer G. Vermeersch penningmeester
mevrouwen N. De Taeye en J. Valkenburg en de heren F. Boehme,
F. Edebau, L. Hollevoet, J. Klausning, W. Major en E. Smissaert.

- Deelname aan vergaderingen, werkgroepen en commissies.

Er werden in de loop van het jaar, 10 bestuursvergaderingen gehouden. De kring was vertegenwoordigd door minstens één lid van het bestuur op :

- 6 vergaderingen van de Kulturele Raad van Oostende, door de heer DREESEN
- 3 vergaderingen van de Stedelijke Commissie voor Bouwkundig Erfgoed, door de heer DREESEN

- Algemene Statutaire vergadering.

De Algemene Statutaire vergadering ging door op 21 juni 1976. Alle effectieve leden waren aanwezig.

- Secretariaat.

Het secretariaat van de kring verwerkte gedurende het jaar 229 stukken briefwisseling.

2. Leden

De kring telde op het einde van jaar 324 leden. Dit is een verhoging van 56 leden ten overstaan van 1975. Voor de ledenwerving en de inning van de lidmaatschapsbijdragen hebben zich voornamelijk mevrouw VALKENBORG en de heer VERMEERSCH ingezet.

- Necrologie.

In de loop van het jaar ontvielen ons de volgende leden :

de heer G. MAES
de heer MILLEVILLE
alsook mevrouwen CORSELLIS, REMOUT, VAN ALDERWEIRELDT
als echtgenoten of moeder.

- Heuglijke gebeurtenissen :

De heer en mevrouw COTTRIAU vierden hun gouden bruiloft. Ons bestuurslid de heer HOLLEVOET trad in het huwelijk.

3. Activiteiten a. LEZINGEN

Er werden 8 lezingen gegeven te weten :

januari 76 : OOSTENDE VROEGER EN NU. Voordracht met dia's door mevrouw Yvonne VYNCKE ; 72 aanwezigen.

februari 76 : DE FORTEN VAN OOSTENDE. Voordracht met dia's en ander documentatiemateriaal door de heren Richard VERBANCK en J. DREESEN ; 77 aanwezigen

- maart 76 : DE STREEK VAN OOSTENDE IN DE ROMEINSE TIJD door de heer Dr. Hugo THOEN, voordracht met dia's ; 93 aanwezigen
- april 76 : DE BOUW VAN EEN HOUTEN VISSERSCHIP, voordracht met dia's door de heer J. DREESEN ; 62 aanwezigen
- mei 76 : ANTIEKE MEUBELN IN HET BRUGSE, voordracht met dia's door de heer A. LOWYCK ; 52 aanwezigen
- september 76 : INDUSTRIELE ARCHEOLOGIE, voordracht met dia's door de heer LINTERS ; 54 aanwezigen
- november 76 : HET ONTSTAAN VAN DE EERSTE HANDELSDOKKEN TE OOSTENDE, voordracht met dia's door de heer D. FARASYN ; 75 aanwezigen
- december 76 : DE BARGEVAART VAN OOSTENDE NAAR BRUGGE, voordracht door de heer PENNINCK ; 70 aanwezigen

b. STUDIEDAGEN EN STUDIEREIZEN

1. Op 24 april 76 namen mevrouwen DE TAEYE en VALKENBORG en de heren DREESEN en VAN ISEGHEM deel aan de studiedag in verband met de heemkunde die door het verbond te Poperinge werd ingericht.
2. Op 12 juni 76 nam de heer VILAIN deel aan de studiedag in verband met Monumentenzorg die op nationaal vlak te Antwerpen georganiseerd werd.
3. In juni 76 organiseerde de Kring een studiereis naar de Oostkust met geleide bezoeken door het Poldergebied, het Heemmuseum SINC-FALA, de 3 poldertorens Lissewege, Oostkerke en Damme, de abdij TER DOEST en het kunststadje Damme. Er werden 55 deelnemers gemeld.

c. KLEINKUNSTAVOND

In oktober 76 organiseerde de Kring een kleinkunstavond met medewerking van de Oostendse zangeres LUCIE MONTY, de marionettist STEFAAN PONETTE en de poppenkast van JEF KLAUSING. Het optreden had plaats op 22/10/76 in het Vossenhol te Stene-Dorp en was voorafgegaan door een etentje. Er waren 85 aanwezigen.

d. ANDERE ACTIVITEITEN

1. JAARLIJKSE VEILING VAN DE PLATE

Op de avond van de januarilezing vond nadien de jaarlijkse veiling plaats voorbehouden aan de leden. Onder leiding van de heer VILAIN werden 46 voorwerpen geveild.

2. WEST-VLAAMSE BOEKENBEURS TE ZONNEBEKE

Op 28, 29 februari en 1 maart nam de Kring deel aan de Westvlaamse Boekenbeurs voor Geschiedenis en Volkskunde te Zonnebeke. De heren KLAUSING en VAN ISEGHEM vertegenwoordigden de Kring.

3. VIJFKAMP FOLKLORISTISCHE SPELEN TER CUERE

Op 9 mei 76 vertegenwoordigden de heren DREESEN, MAES en VILAIN en mevrouwen DREESEN en MAES de kring op de vijfkamp tegen de zustervereniging Ter Cuere. Het resultaat was 5-0 ten voordele van Ter Cuere.

4. DAG VAN DE TOERIST

Op 4 juli 76 verleende de Kring zijn medewerking aan de DAG VAN DE TOERIST, georganiseerd door de Stad Oostende.

5. DEELNAME AAN DE ARY-SLEEKES VIERING TE WALCOURT

Op 24 juli 76 vertegenwoordigden de heren VAN ISEGHEM en VILAIN de Kring op de ARY SLEEKES hulde die te Walcourt door- ging.

6. STADSWANDELING TEN VOORDELE VAN DE VOLKSHOGESCHOOL OOSTENDE

Op 24 oktober leidde de heer DREESEN als vertegenwoordiger van de Kring een STADSWANDELING te Oostende ingericht door de VOLKSHOGESCHOOL Oostende. Er waren 93 deelnemers.

7. TENTOONSTELLING 10 JAAR TER CUBRE

In november 76 nam de Kring met enkele stukken uit het Heem- museum deel aan de Tentoonstelling die onze zustervereniging TER CUBRE organiseerde ter gelegenheid van haar 10-jarig be- staan. De heren DREESEN en HOLLEVOET stonden in voor de opbouw van de toegewezen stand op deze tentoonstelling. Heemkring TER CUBRE kende met deze tentoonstelling een zeer groot succes, meer dan 2.000 personen bezochten de tentoonstelling.

8. INHULDIGING BEELDENGROEP VISSEMARKT

Op 19 november huldigde de Kring in het museum de beeldengroep in, die geschonken werd door mevrouw GERMONPRE en de meer dan twee eeuwen de VISSEMARKT sierde. Bij die gelegenheid werd een kleine receptie aangeboden. Er werden 70 aanwezigen gemeld waaronder de vertegenwoordigers van de geschreven pers.

4. Museum

a) Bezoekers

4.784 personen bezochten in de loop van het jaar 76 het museum. Dit is ten overstaan van 1975 een vermindering van 1.103 be- zoekers. De oorzaak hiervan is te zoeken bij het prachtige zomerweer dat van april tot september onafgebroken heerste.

b) Aankopen

Door de kring werden aangekocht :

- 2 vazen in imitatie Brussels porcelein
- 1 maatschappijbord
- 5 foto's van het BURGERLIJK HOSPITAAL
- 1 koperen plakkaat afkomstig van een Oostendse school

c) Inrichting

- Aankoop en inrichting van een toonkast in plexiglas
- Inlijsten van oude affiches
- Opmaak van een 40-tal plakkaten met verklarende tekst in 4 talen
- Vernieuwen van houten kapel voor beeld Vissemarkt

d) Aanwinsten

De hiernavermelde personen schonken de volgende voorwerpen aan de Kring :

- 2 jaargangen soldatenkrant uit W.O. I : de heer ROLEN
- 1 origineel versierd kader : de heer SURMONT
- een verzameling schelpenkaders : mevrouw KNOCKAERT
- een zeildoekse oliezak : verkoopzaal HET PARK
- een naaimachine PFAFF : mevrouw MYLLE
- 5000 omslagbladen voor het tijdschrift : de heer HEILMAN
- toneel-affiche "DEBROEDERS DEGRAEVE" : de heer DEGRAEVE
- een Sint-Jozef beeld : de heer VAN HOORNE
- ingekaderde gedenkplaat "Paster PYPE" : de heren BUTTIENS
en IPPEL
- een slede : de heer VAN WAESBERGHE
- 2 stukken handnaaiwerk, ingekaderd : de heer en mevrouw
ZEEBROEK
- scheepsbouwgereedschap : de heer KOTEN
- een reeks breinaalden voor netten : de heer GOORENS
- een reeks plannen met betrekking tot
gebouwen : de heer BERARD
- een ingekaderde foto van koningin Astrid : de heer VERMEERSCH
- een zeemansbergkastje voor kleinoden : mevr. GRIJSPEERD-MESSIG
- een album ONZE HELDEN : Idem
- 7 documenten uit wereldoorlog II : de heer W. MAJOR
- een perceleinen kinkee ofte Lampe Belge : mevrouw CALMEYN
- timmergerief : de hr CANDAELE-ROTSABERT
- sloopstimmergerief : de heer FLORE
- ingekaderde herdenking aan de eerste
koninging : mevrouw RAYEE
- een ingekaderd diploma van SCHIPPER
TER VISSERIJ : hr ne mevr. FALISE-MAES
- beeldengroep van de VISSEMARKT : mevrouw GERMONPRE
- een scheepsapotheekkastje : de heer VAN ISEGHEM
- twee metalen geldladen : de heer VAN ISEGHEM
- een oud programma van een te Oostende
opgevoerd toneelstuk : de heer MAJOR
- een oud reglement van de visserij te
Oostende : de heer MAJOR
- twee foto's van de laatste barge
Oostende-Brugge : de heer ROOSE
- sloopstimmergerief : de heer KOTEN
- naamplaat van een oude kar : de heer ROOSE

e) Bruikleen

Enig materiaal werd gedurende een week ter beschikking gesteld van een toneelvereniging. Enkele stukken in verband met het Fort Napoleon en de vuurtoren van Oostende werden voor een week ter beschikking gesteld voor de tentoonstelling 10 jaar TER CUERE.

f) Inventaris en catalogus

de heer Norbert HOSTYN stelde zijn diensten ter beschikking voor de opmaak van een catalogus. Door de kring werd hem gevraagd hierbij aanleunende de officiële inventaris van de voorwerpen toebehorende aan de Kring op te maken, taak die hij aanvaardde.

g) Zorgen voor het museum

De heren VERMEERSCH en VAN DUUVENBODEN stonden in voor de uitbating. Mevrouw DE TAEYE en de heren HOSTYN en LAGA hielden zich bezig met bepaalde aspecten van het geheel.

5. Tijdschriften

Het tijdschrift verscheen op de vooropgestelde data in jan., febr., maart, april, sept., oct., nov. en december. In bepaalde nummers werd bijzondere aandacht gewijd aan een gebouw van het Oostends Bouwkundig Erfgoed. Zo werden achtereenvolgens behandeld : De Oude Watertoren, Zeestation en Koninklijke Galerijen, Fort Napoleon, het Bosje, het Burgerlijk Hospitaal, het Waterhuis. In totaal werden 112 bladzijden tekst uitgegeven, gespreid over 8 nummers.

Zorgen voor het tijdschrift : de heer O. VILAIN als hoofdredacteur en de heren DREESEN, KLAUSING, MAJOR en SMISSAERT als redactieraad.

J.B. Dreesen
secretaris

A. Van Iseghem
voorzitter

HET VISSERSLIED.

Dr. S. TOP publiceerde in het nr 3/4 (huldeschrift Paul Collaer) van de jg. 1976 van "Volkskunde" een heel bijzondere bijdrage van een 20-tal bladzijden (p. 257-285) over "Het tragische visserslied als communicatiemiddel". Hij behandelt daarin een zevental liederen : A. Lied van den Oostendsche visscher. B. De verschrikkelijke ramp of de slachtoffers der zee. C. Lied van de visscherij of de ramp van den 29 juni te Heist. D. Wintertijd. E. Moedertje 't zal Klaas gaan zijn. F. Zij die niet slapen.

Abonnement op Volkskunde : 380 F. per jaar, los nummer 100 F. (te bestellen : Centrum voor Studie en Documentatie, v.z.w., 2230 SCHILDE P.C. nr 000-0893952-97).

O.V.

SINT-ANTONIUS.

De heemkundige Guido Vermeulen-Roose (Guido Gezellelaan, 10, 8688 Zonnebeke) publiceerde een studie over "De volksdevotie tot Sint-Franciscus-Abt in het Bisdome Brugge en te Belle in Frans-Vlaanderen".

Enkele gemeenten uit onze streek worden er in behandeld, o.a. : Blankenberge, Heist, Leke en Lombardsyde.

Het boek telt 305 gestencilde bladzijden, waarvan 93 in offsetdruk geïllustreerd. Het kan besteld worden aan hogervermeld adres mits storting van 550 F. op P.C. nr 000-0854027-39 van Guido Vermeulen-Roose.

O.V.

OUDE NUMMERS DE PLATE.

Gooi ons tijdschrift niet weg. Indien U het niet verzamelt, geef het door aan een vriend of een buur. Hij zal dan wellicht ook 200 F. willen neertellen om lid te worden van die echte Oostendse vereniging die er is door en voor de Oostendenaars.

De Redactie.

TEKSTOVERNAME IS ALTIJD TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

De laatste
uitgegeven boeken
zijn **ALTIJD**
te verkrijgen bij

INTERNATIONALE BOEKHANDEL

Adolf Buylstraat 33

8400 - Oostende - Tel. 70.17.33

en in haar bijhuizen
